

«Αθωνικά Αποτυπώματα - Μια εικαστική έκφραση» στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Σε μια ατμόσφαιρα όπου η ιερότητα της παράδοσης συνομίλησε με τη δύναμη της τέχνης, το [Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο](#) άνοιξε τις πύλες του την Παρασκευή 13 Φεβρουαρίου 2026 για να φιλοξενήσει την παρουσίαση του λευκώματος του Θεόφιλου (Φίλη) Κένταρχου, με τίτλο «Αθωνικά Αποτυπώματα. Μια εικαστική έκφραση». Το λεύκωμα αποτελεί μια εικαστική καταγραφή της αθωνικής εμπειρίας του καλλιτέχνη μέσα από υδατογραφίες, μεταφέροντας όχι απλώς εικόνες μοναστηριών και μορφών, αλλά το βίωμα της παρουσίας στο Άγιον Όρος, έναν τόπο που, όπως τονίστηκε, υπερβαίνει τη γεωγραφία και λειτουργεί ως ζωντανό μνημείο πνευματικότητας και ιστορίας.

Όπως αναφέρει και το σχετικό δελτίο Τύπου, την εκδήλωση, που συνδιοργανώθηκε

με την **Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος**, χαιρέτισε η αναπληρώτρια διευθύντρια του Μουσείου δρ Καλλιόπη Φαίδρα Καλαφάτη, η οποία υποδέχθηκε το κοινό υπογραμμίζοντας «τη σημασία του διαλόγου ανάμεσα στην ιστορική κληρονομιά και τη ζωντανή εικαστική ματιά του Κερκυραίου ζωγράφου Θεόφιλου (Φίλη) Κένταρχου». Στον χαιρετισμό του, ο αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Παπαθανασίου εξήγησε ότι για τον εκδοτικό οίκο της Αποστολικής Διακονίας η συγκεκριμένη έκδοση «δεν αποτελεί απλώς ακόμη μία έκδοση, αλλά πράξη τιμής απέναντι σε έναν εξαιρετικό καλλιτέχνη και σε έναν τόπο μοναδικό στον κόσμο: το Άγιον Όρος».

Οι σελίδες του λευκώματος, όπως ανέφερε, «δεν επιχειρούν να “ερμηνεύσουν” το Άγιον Όρος, επιχειρούν να το αφουγκραστούν. Και ίσως αυτή να είναι η πιο σεμνή και ουσιαστική στάση απέναντι σε έναν τόπο που υπερβαίνει κάθε απόπειρα πλήρους απόδοσης. Η υδατογραφία, με τη διαφάνειά της, με τη ρευστότητα και την ευθραυστότητά της, μοιάζει να συνομιλεί ιδανικά με το αγιορείτικο τοπίο. Το φως που λούζει τις μονές, οι σκιές που αγκαλιάζουν τους πέτρινους όγκους, η ομίχλη που διαλύει τα περιγράμματα, η θάλασσα που καθρεφτίζει τον ουρανό, όλα αποδίδονται όχι με επιβολή, αλλά με υπαινιγμό. Και εδώ έγκειται η καλλιτεχνική σημασία του έργου: δεν αναπαράγει μνημεία, αλλά αποτυπώνει ατμόσφαιρα. Δεν καταγράφει αρχιτεκτονικά δεδομένα, αλλά μεταφέρει το βίωμα της παρουσίας. Ο καλλιτέχνης δεν στέκεται ως παρατηρητής· στέκεται ως προσκυνητής της μορφής και του φωτός».

Το λεύκωμα «Αθωνικά Αποτυπώματα. Μια εικαστική έκφραση», όπως επισήμανε η ομότιμη καθηγήτρια Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου, αποτελεί μια ουσιαστική εικαστική και πνευματική καταγραφή της σχέσης του Θεόφιλου (Φίλη) Κένταρχου με τη θρησκευτική ζωγραφική και τον αθωνικό κόσμο. Μέσα από υδατογραφίες, σχέδια και κείμενα αποτυπώνεται η προσωπική του εμπειρία, η πνευματικότητα του Άθωνα και η σύνδεση πίστης, τέχνης και βιωμένου ελληνικού τοπίου, αναδεικνύοντας παράλληλα την εσωτερική αναζήτηση και τη βιωματική σχέση του καλλιτέχνη με τον μοναχισμό και την ορθόδοξη παράδοση.

Από την πλευρά του, ο καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, Δημήτρης Παυλόπουλος, ανέφερε: «Με μακρά, ευδόκιμη καλλιτεχνική και εκπαιδευτική δραστηριότητα, ο Κερκυραίος ζωγράφος Θεόφιλος Κένταρχος βρέθηκε στο Άγιον Όρος κατά τη δεκαετία του 1980. Βίωσε και αποτύπωσε τα αθωνικά μοναστήρια και τις ασκητικές μορφές των μοναχών με σινική μελάνη, υδροχρώματα και ελαιοχρώματα. Κυρίως στις υδατογραφίες του αποδεικνύεται κληρονόμος της κερκυραϊκής παράδοσης, διαμορφώνοντας προσωπικό ύφος και αποδίδοντας πτυχές του εσώτερου κόσμου μοναχών και προσκυνητών».

Ξεχωριστή στιγμή αποτέλεσε η παρουσία της κόρης του, Ειρήνης Κένταρχου, στο βήμα, μεταφέροντας σκέψεις και λόγια του πατέρα της που παρακολουθούσε με συγκίνηση, σε μια βραδιά που λειτούργησε ως γιορτή ζωής, τέχνης και μνήμης, καθώς ο δημιουργός συμπλήρωσε 92 χρόνια ζωής. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με μουσικό πρόγραμμα από τη διευθύντρια του Ωδείου «Νικόλαος Μάντζαρος» Γιούλη Βεντούρα στο τσέμπαλο και τον τενόρο Στέλιο Ιωάννου, προσφέροντας μια μυσταγωγική καλλιτεχνική εμπειρία που συνέδεσε τη ζωγραφική με τη μουσική έκφραση. Την εκδήλωση συντόνισε η δημοσιογράφος Νικόλ Καζαντζίδου.

Η πορεία και το αποτύπωμα του δημιουργού

Ο Θεόφιλος Κένταρχος γεννήθηκε το 1934 στην Άνω Κορακιάνα Κέρκυρας. Σπούδασε στην Καλλιτεχνική Σχολή Κέρκυρας, με καθηγητή τον Άγγελο Κόντη, στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων και συνέχισε εικαστικές σπουδές στην Αθήνα, στο εργαστήριο ζωγραφικής του Θεόδωρου Δρόσου, στο Παρίσι και στην Ιταλία. Δίδαξε επί 27 χρόνια στη δημόσια εκπαίδευση και τιμήθηκε από την UNESCO και το Ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού για την προσφορά του στην τέχνη και τον πολιτισμό.

Θεωρείται εκφραστής του επανησιακού χρώματος και του ελληνικού φωτός. Στο Άγιον Όρος, που επισκέφτηκε πολλές φορές, γνώρισε τη μυσταγωγία και τα μυστικά της Βυζαντινής Τέχνης. Ξεκίνησε σαν τοπιογράφος, για να καταλήξει «ερμηνευτής της ανθρώπινης ψυχής». Από το 2014 ανέλαβε τη διεύθυνση της

ιστορικής Καλλιτεχνικής Σχολής Κέρκυρας.

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ)